

28. Телеоператор [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.robota.lviv.ua/79/TELEOPERATOR.html>
29. Телеоператор [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.atv.ru/graduate_school_of_atv/discipline/Television_camergaman.php
30. Фенг И. Теленовости : секреты журналистского мастерства / И. Фенг. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.tvmuseum.ru/catalog.asp?b_no=5793
31. Шевченко В. Операторська майстерність [навч. посіб.] / Володимир Євгенович Шевченко. – Х. : майдан, 2012. – 104 с.
32. Ширман Р. Н. Телевізійна режиссура [мастер-клас] / Р. Н. Ширман. – К. : Телерадіокур'єр, 2004. – 200 с.
33. Яковець А. В. Телевізійна журналістика : теорія і практика [посіб.] / А. В. Яковець. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009. – 262 с.

Терновая А.И.

Запорожский национальный университет

ТЕХНОЛОГИЧНИ ПРИЕМО ОПЕРАТОРСКОГО МАСТЕРСТВА ПРИ ПОДГОТОВКЕ КАЧЕСТВЕННОГО АУДИОВИЗУАЛЬНОГО МАТЕРИАЛА

Резюме

В статье произведен анализ научно-теоретических аспектов работы телеоператора, исследованы главные операторские приемы, которыми пользуются специалисты в современном телевизионном производстве.

Ключевые слова: телевидение, оператор, изобразительно-производственные средства, аудиовизуальный продукт.

Ternova A.I.

Zaporizhzhya National University

PROCESSING METHODS OF CAMERA WORK IN PREPARING QUALITY AUDIOVISUAL MATERIALS

Summary

In the articles analysed naukovo-teoretichni aspects of activity of teleoperatora and main operator receptions which are used by specialists in a modern televisional production are investigational.

Key words: television, operator, graphicly production facilities, audiovisual product.

УДК 007:304:02

РОЛЬ ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Шерстюк Н.С., Грона Н.В.

Прилуцький гуманітарно-педагогічний коледж імені І. Я. Франка

Аналізуючи довідкову літературу на базі бібліотеки Прилуцького гуманітарно-педагогічного коледжу ім. І. Я. Франка, фонд містить чимало довідників, посібників та енциклопедій краєзнавчого спрямування. Особливою популярністю серед студентів коледжу користуються довідники з різноманітних дисциплін шкільного курсу – математика, історія, українська мова, англійська мова.

Ключові слова: довідники, посібники, бібліотека, фонд бібліотеки

У 2015 році Прилуцький гуманітарно-педагогічний коледж ім. І. Я. Франка святкуватиме своє сторіччя.

Солідний вік закладу говорить про те, що за час його існування якість освіти в ньому стала високою, викладачі високопрофесійними й зміцніла матеріальна база. Тому предметом нашого дослідження і стала книжкова та інформаційна база саме цього освітнього закладу.

Аналізуючи бібліотечний фонд Прилуцького гуманітарно-педагогічного коледжу ім. І. Я. Франка ми окремо виділили зібрання довідкових видань як необхідну складову фонду будь-якої бібліотеки. За видами документи довідкових видань поділяються на енциклопедії, словники й довідники, а ті, у свою чергу, – на універсальні та галузеві.

Постійна потреба студентів та викладачів у професійній довідковій літературі пояснює-

ся ще й зручністю користування нею, оскільки словники, енциклопедії та довідники, зазвичай, містять у собі короткі статті, визначення, довідки, розташовані за алфавітом, а також мають допоміжні покажчики. Основним структурним елементом довідкового видання є «довідкова стаття». Стислість, лаконічність викладу при максимальній точності всіх формулювань і насиченості довідковим, фактичним матеріалом – головні вимоги до кожної енциклопедичної статті [5, с. 57–58]. В енциклопедіях і словниках статті, як правило, розміщують в алфавітному порядку, а в довідниках використовується логічна система із тематичним, хронологічним, топографічним чи іншим принципом. Необхідний компонент будь-якого довідника – це апарат видання. Кожен його елемент: передмова, перелік скорочень, бібліографічний список, покажчики, зміст – своїми засобами покращують пошукову систему видання, удосконалюють його зміст і структуру.

Звертаючись до історії створення довідкової літератури, необхідно зазначити, що праці енциклопедичного характеру були відомі у стародавні часи ще до нашої ери – в Єгипті, Китаї, Греції. Енциклопедичний характер мали праці Аристотеля та його учнів, а також багато трактатів епохи Середньовіччя. Звертаючись до Великого тлумачного словника сучасної української мови, який присутній серед довідкових видань будь-якої бібліотеки, ми можемо знайти сучасне тлумачення поняття «енциклопедія» – це науковий довідник, що об'єднує найістотніші відомості з усіх галузей знань чи якої-небудь однієї галузі, розміщених в алфавітному або тематичному порядку [2]. Словник – це видання, «у якому в алфавітному чи тематичному порядку подано слова якоїсь мови (з тлумаченням, перекладом на іншу мову тощо)» [2, с. 1149].

Уперше визначення довідкової літератури було сформульовано ученим-лінгвістом А.А. Реформатський більше 70 років тому. Тоді вже довідкова література займала важливе місце в системі літератури.

У сучасних умовах швидкого технічного й культурного розвитку неможливо уявити собі життя без різних типів довідкової літератури, починаючи від інструкцій з експлуатації і закінчуючи багатотомними енциклопедіями. Подаючи в стислій формі величезну кількість інформації довідкові видання стають незамінними у вирішенні наукових, професійних питань або для самоосвіти. Довідкові видання застосовують для роботи над доповідями, курсовими, дипломними проектами, для з'ясування та уточнення різних питань, подій, фактів, понять, термінів.

За цільовим та читацьким призначенням виділяють такі довідкові видання: наукові, науково-популярні, виробничі, навчальні, для масового читача, для дітей, для самодіяльної творчості та дозвілля. За змістом – універсальні, галузеві, тематичні, персональні. За предметом викладу – статистичні, біографічні, бібліографічні, побутові.

Бібліотека коледжу містить довідкові видання різних жанрів і типів. Бібліотечний фонд довідкових видань коледжу можна умовно розділи-

ти на видання радянського періоду до 1991 року та нові видання з 1991 року по 2012 рік. Усі вони мають досить концентровану (фахову і стислу) інформацію, яка відображає питання тієї чи іншої галузі науки або діяльності, надають головно, основну інформацію.

Як приклад до видань радянського періоду належить енциклопедичний довідник «Чернігівщина». Він містить понад 3700 статей, присвячених найважливішим подіям багатовікової історії Чернігівщини, її містам, селам, історичним і сучасним адміністративним районам краю, природі. У книзі широко подано інформацію про відомих осіб, життя й діяльність яких було тісно пов'язане з Чернігівщиною. Усі статті розміщені у довіднику за алфавітом, використана система посилення та спосіб скорочень (список додається в кінці). Довідник є добре ілюстрованим. Видана книга була 1990 року видавництвом «Українська радянська енциклопедія» за редакцією А. В. Кудрицького. Подібне видання було першим і залишається єдиним у своєму роді, через що є актуальним і в наш час.

Подібною за тематикою є наступна книга, яка видана була на зламі періодів – після розпаду Радянського Союзу та на початку створення незалежної України – посібник для вивчення історії Прилуччини «Рідний край» (1992). Ця книга видана редакційно-видавничим відділом обласного управління преси. У ньому в хронологічному, зручному для пошуку порядку подані основні історичні віхи Прилуцького краю.

Майже ідентичним є наступне довідкове видання фонду коледжу «Прилуччина. Історичний нарис». Книга видана 1993 року малим підприємством «Краєзнавець». Автором є Д. О. Шкоропад. Змістовний короткий огляд історії Прилуччини поданий у стислому вигляді зі словником термінів та географічних назв.

Подібними краєзнавчими довідниками є книги сучасного періоду: «Таємниці прилуцьких вулиць» 2008 року випуску, автором якої є О. Лукаш; «Прилуччина мій рідний край» 2009 року випуску; стислий довідник «Прилуки» 1996 року випуску та ін. У цих виданнях окрім інформаційної частини вміщені зображення прилуцьких вулиць, споруд, пам'яток. У цих виданнях подана інформація про Прилуки в різні проміжки часу.

У фонді нашої бібліотеки є таке московське видання, як «Педагогический словарь: в 2-х томах» (1960). Досить великий за обсягом словник педагогічних термінів, який має на меті ознайомити читачів з основними поняттями педагогічної теорії та практики, а також споріднених галузей знань (психології, філософії, історії). У словнику широко представлені й радянські вчені та освітні діячі, котрі внесли помітний вклад у становлення та розвиток педагогічної науки. Також бібліотека закладу налічує чимало науково-популярних енциклопедій. Науково-популярні енциклопедії розраховані на широке коло споживачів, як спеціалістів, так і любителів. Поряд з інформаційно-довідковою функцією науково-популярні енциклопедії виконують функцію популяризації спеціальних знань. Прикладом таких енциклопед-

дій є «Літературознавча енциклопедія» (К., 2007); «Психологічна енциклопедія» (К., 2006); «Енциклопедія історії України» (К., 2003; у 10 т.).

Залежно від структури розміщення матеріалу енциклопедії можуть бути алфавітними та систематичними, використовується також варіант змішаного типу. Для універсальних енциклопедій традиційною є алфавітна побудова. Галузеві використовують розміщення матеріалу відповідно структури галузі знання чи практичної діяльності.

Словник як «довідкове видання упорядкованого переліку мовних одиниць (слів, словосполучень, фраз, термінів, імен, знаків), доповнених відповідними довідковими виданнями» [4, с. 19] у системі соціальної комунікації виконує дві основні функції: інформаційну та нормативну. За характером інформації словники ділимо на дві великі групи: термінологічні та лінгвістичні.

Термінологічні словники – видання, що описують предмети й поняття певної науки; «словник термінів та визначень певної галузі знання» [4, с. 20] класифікують за їхніми структурними особливостями і функціями.

У фондї нашої бібліотеки є наступні словники:

«Український тлумачний словник видавничо-поліграфічної справи» (К., 2010); «Російсько-український словник» (К., 2003); «Словник української мови» (К., 1997; у 4 т.) та ін.

Важливе місце серед довідкової літератури коледжу займають галузеві довідники, адже їх широко використовують студенти для підготовки до занять. Таким є галузевий довідник «Фізична культура і спорт» (К., 2004).

Отже, аналізуючи довідкову літературу на базі бібліотеки Прилуцького гуманітарно-педагогічного коледжу ім. І. Я. Франка ми дійшли висновку, що фонд містить чимало довідників, посібників та енциклопедій краєзнавчого спрямування. Особливою популярністю серед студентів коледжу користуються довідники з різноманітних дисциплін шкільного курсу – математика, історія, українська мова, англійська мова. Незважаючи на появу електронних довідкових видань, традиційні видання залишаються найавторитетнішими джерелами інформації, адже в їхній підготовці, написанні статей беруть участь найкращі науковці та фахівці – філософи й фізики, математики та історики, культурологи й мистецтвознавці.

Список літератури:

1. Адамов Е. В., Кричевский В. Г. Оформление справочных изданий. – М.: Книга, 1986.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / укладі голов. ред. В. Т. Бусел. – К. : [б. в.] ; Ірпінь : Перун, 2003. – 1440 с.
3. Мильчин А.Е., Чельцова Л.К. Довідник видавця і автора. – М. Логос, 2003
4. Тимошик М.С. Книга для автора, редактора, видавця: Практичний посібник. – 2-ге вид. стереотипне. – К: Наша культура і наука, 2006. – 560 с.
5. Черниш Н.І. Українська енциклопедична справа: історія розвитку, теоретичні засади, підготовка видань / Н.І. Черниш. – Л. : Фенікс, 1998. – 89 с.

Шерстюк Н.С., Грона Н.В.

Прилуцький гуманітарно-педагогічний коледж імені І.Я. Франко

РОЛЬ СПРАВОЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ПРОЦЕСЕ ПІДГОТОВКИ БУДУЩЕГО СПЕЦІАЛІСТА

Резюме

Аналізує справочну літературу на базі бібліотеки Прилуцького гуманітарно-педагогічного коледжу ім. І. Я. Франко, фонд которой содержит немало справочников, пособий и энциклопедий краеведческого направления. Особой популярностью среди студентов колледжа пользуются справочники по различным дисциплинам школьного курса – математика, история, украинский язык, английский язык.

Ключевые слова: справочники, пособия, библиотека, фонд библиотеки

Шерстюк Н.С., Грона Н.В.

Прилуцький гуманітарно-педагогічний коледж імені І.Я. Франко

ROLE OF REFERENCE LITERATURE DURING TRAINING FUTURE PROFESSIONALS

Summary

Analyzing reference books at the library Priluky Humanitarian Pedagogical College. Ivan Franko, fund contains many reference books, textbooks and encyclopedias Local History direction. Especially popular among college students use reference books on various subjects of the school year – math, history, Ukrainian, English.

Key words: guides, manuals, library, the Library